

elé hívatta a növendékeket és megkérdezte tőlük, hogy kik énekeltek, mire csak hárman-négyen léptek elő. A többi növendéktől rögtön megvonták a vasárnap délutáni kimenőt és megindították ellenük a vizsgálatot.

Néhány nappal később egy fővárosi ujság közölte, hogy a pécsi honvéd-hadapródiskolában megbüntettek néhány növendéket, mert vonakodtak a Gotterhalte-t énekelni. Az intézetben erre összehívták a negyedéves növendékeket és fölszólították őket, hogy leendő tisztí becsületszavukra jelentsek ki, hogy nem tudják-e, ki küldte meg a dolgot a budapesti lapnak. De a növendékek kijelentették, hogy egyikük sem írta meg a dolgot, s nem is tudják, hogyan került a nyilvánosságra. A növendékek szekrényeit is átkutatták, de nem találtak semmit, a mi nyomra vezethette volna a vizsgálatot.

Az intézet parancsnoka a vizsgálatra vonatkozó iratokat megküldötte a honvédelmi minisztériumba, a honnan tegnapelőtt délelőtt érkezett meg a rendelet, a mely az intézetnek öt növendékét kizárja. A rendeletnek intézkedő részét Bittó százados olvasta föl a megbüntetett növendékeknek, a kiket még aznap délután eltávolítottak az intézetből. Az egyiket, Nagy Gyula IV. éves növendéket, a kinek atyja, Nagy János tisztviselő, Budapesten a Szent Jánostér 4. száma alatt lakik egy őrmester kísérte egész Kelenföldre, a hol atyja, a kit táviratban értesítettek a dolgról, átvette. Popper Kálmán és Wlassits Károly növendékeket, a kiket szintén kicsaptak, oldalfegyver nélkül, katonák őrizete alatt kísérték Pécsre lakó szüleikhez. Azonkívül még két növendéket csaptak ki az intézetből a Gotterhalte miatt. Mindezeket ha katonasorba kerülnek, mint közkatonákat fogják ezredeikhez besorozni s egész életpályájuknak vége szakad. A legerzékenyebben érinti a szigorú intézkedés Nagy Gyula IV. éves növendékét, a ki megyei alapítványi helyen volt.

A honvéd-akadémia tisztjei biztatták a

báronyba vonta őket, benőtte, fonta szívós gyökereivel a rajta levő völgyeit nagybetűket. Alig-alig lehet kibetűzni annyit: „Nemes, nemzeti és vitélő” s folytatását szinte álmodjuk utána: „Nemes hajdu városok vitéz kapitánya . . .” A koporsó párján szintén ez a felirat látható: „Nemes, nemzeti és vitélő”, pedig urasszonyról szólt, a kinek is neve Oláh Mihályné szül. Patay Hermína, de a ki megérdemelte a vitélő címet is, a mi különben csak daliás ifjakat, bátor férfiakat illetett volna meg. Ő megérdemelte, mert a városunkat mentette meg egyszer az elpusztulástól, porig rombolástól . . .

Akkor történt ez, mikor megverték Nagy Sandort Debreczen alatt a muszkák, s a mikor is fél napig raboltak a híres civis városban, a mit mi is csak alig kerültünk ki.

Itt táborozott már a nagy erős csapat, talán ki is kaptak már a parancsokat: „Szabad lesz a rablás teljes két óráig.

Minden érzés jaj jaj siralomná válik. Elmegyem haza a város kapitánya, szívében fájdalom, szemében könny rezeg, oroszántól tanult pedig bátorságot, az asszonyos sirást nem igen szokta meg. Kérde felesége féltő aggódással, arra is keserű jajongással feleli:

— Nem marad itt meg ma egy szűz pártája sem, nem marad itt meg az ur asztali serleg sem.

Nem szólt erre semmit báji Patay Hermína, nemes hajduváros legszebbik virága, felöltözött gyorsan tiszta feketébe, úgy in-

kicsapott növendékeket, hogy ha meg tudják mondani, hogy melyikük értesítette az intézetben folyó vizsgálatról a budapesti ujságot, a többit visszafogadják az intézetbe. A Gotterhalte miatt különben a kicsapott növendékeken kívül az intézetnek még körülbelül tizenöt negyedéves növendéke ellen folyik a vizsgálat. Ez az utja annak, hogy a Gotterhalte ellen való történeti érzület végkép kiirthatatlanná legyen a szívekből. Nekünk nincsen ez ellen kifogásunk . . .

Magyar hadsereg!

Minden magyar ember, a ki a fenti címet látja, méltán kérde: hol van az a „magyar hadsereg”? Válaszolunk rá: az 1867 évi XIII. t. cz. 9—15 §-aiban, tehát ő felsége a király által szentesített törvényben. A törvény következőleg intézkedik:

11 §. Ő felségének a hadügy körébe tartozó alkotmányos fejedelmi jogai folytán mindaz, ami az egész hadseregnek és így a magyar hadseregnek is, mint az összes hadsereg kiegészítő részének egységes vezérletére, vezényletére és belsejére vonatkozik Ő felsége által intézendőnek ismertetik el.

A törvény 12-dik szakasza a magyar hadsereg időnkénti kiegészítéséről, 14 §-a pedig a magyar hadsereg tagjainak polgár viszonyairól rendelkezik.

Az 1867. évi törvény hozásának magából a törvényből bizonyíthatólag az volt tehát a szándéka, hogy Magyarországnak magyar hadserege legyen.

Lette-e? fájdalom, nem lett, mert az ország törvényhozói nem követelték a szentesített törvény végrehajtását.

Mert hát milyen is volna az a „magyar hadsereg”? Olyan volna, amelynek egész állománya, a legfőbb tisztól az utol-

dult a muszka fővezér elébe, hollószinü haja végig lebecsátva, mintha sötét fátyol libegne utána. Bebecsátának a tábornok elébe, ezüst sarkantyúja arany portepéje, — letérdelt előtte, a fejét lehajtva, mintha az a nagy haj volna olyan nehéz rajta. Gondolkozott, valjon mit is legyen mondó, hiszen nem értik itt, mi az a magyar szó, délibábos rónán búbajosan zsongó. Addig tétovázott, francziául kezdte, görcsös zokogástól remegett a teste. S a tábornok addig hallgatta a szavát, azt a csengőt, zengőt, azt a szívhez szólót, megirta neki a kívánt amnestiát, ígérte, hogy nem lesz senkinek bántása, s úgy ültette vissza, fel a hintójába.

Ott fekszik a páros kőkoporsó a régi felső temető susogó, összeszövődött bokrai közt, reájok terül az a sötétes árnyék, meg az a nagy csönd a mi elborítja a temető kertet, s eltakarja őket, mint egy csipkéből szőtt szemfödő.

Csak néha néha villan el mellettük egy karesu rózsaszínű ruhás alak s ilyenkor mintha illatos szellő lebbentené meg az árnyék fátyolát, meg a csöndet is meg megtöri néha a lombok hűsén bűgő gerle szava.

Halk zsongás kél a temetőkert virágozó bokrai között, s a kőkoporsók felett hal el édes altató dal gyanánt.

Valjon mit álmodik ott a mi nemes, nemzeti és vitélő urasszonyunk?

Deák Julliska.

só közlegényig a magyar alkotmányra tett eskü, magyar vezényszó és magyar jelvények alatt szolgál.

Ilyen hadseregünk nincs, mert a törvényhozás szándéka ellenére az egységes vezérletet és vezényletet oda magyarították, hogy a magyar hadsereg vezényleti és vezérleti nyelve nem lehet más, mint német. És a magyar politikusok, az ország nagyjai ezen absurdum magyarázatot annak idején, tudja Isten miért, elfogadták s alkottak egy olyan intézményt, a mely alapjában véve legjobban hasonlít a fából csinált vaskarikához. Csináltak olyan magyar hadsereget, amely minden ízében, nyelvében, hagyományában s különösen a magyar lenezésében, megvetésében töröl metszett német intézmény. Ezzel a német intézménnyel aztán Magyarország nyakára küldtek egy nagy csomó németet, csehet, a kik legfőbb dicsőségüknek tartják, ha a magyart szidhatják, bántathatják és az osztrák öszbirodalom, az osztrák hadsereg dicsőségét zenghetik.

Nem ezt a magyar hadsereget adta nekünk az 1867. évi XII. t. cz.

Ez a törvény igazi, testestől lelkestől magyar hadsereget értett, amelynek vezérlete és vezénylete természetesen az alkotmány korlátai közt a legfőbb hadur joga.

Magából a törvény előbb közölt szövegéből a mai hadseregbeli állapotokat nem lehet kimagyarázni, mert az egységes vezénylet és vezérlet nem kívánja azt meg, hogy a „magyar hadsereg” nyelvéből fosztassék meg s ne tegyen országának: Magyarországnak alkotmányára esküt.

Az egységes vezénylet és vezérlet elve gyakorlatilag teljesen keresztül volna vite, ha a magyar és osztrák hadsereg szervezete, beligazgatása, törvényei és szabályzatai ugyanazonosak volnának, természetesen az osztrák örökös tartományokban németül, nálunk magyarul alkalmazva.

Erre a magyar hadseregre pedig olyan szükségünk van, mint az embernek a kezére, meg a lábára. E nélkül béna, tehetetlen, erőtlén nemzet vagyunk, mert a mi fiaink, akik a hadseregbe soroztattak be, nem tartoznak fegyvert fogni a magyar alkotmányos jogainkért.

Ez a hadsereg tehát nem a mi hadseregünk, nem magyar hadsereg, hanem közös hadsereg, a „császár katonája.”

Pedig a „közös” hadsereg tulajdonképpen olyan valami, ami közjogilag mai állapotában lehetetlenség, mert az osztrák örökös tartományokban a hadsereg a császáré, Magyarországnak pedig a királyé. És mégis a magyar hadsereg „császári és királyi.”

Hát van-e Magyarországnak császára? Ugy-e bár nincs, tehát akkor a törvény szerinti magyar hadsereg is csak m. királyi lehetne.

A hadseregnél a közösség helyes értelmezés szerint tehát nem abban volna, amiben ma nyilvánul, t. i. a császári jelző, császári jelvények és német vezénylet használatában, hanem a közös védelemben. A közösség tehát nem a külsőségekre, hanem csak a hadsereg céljára vonatkozik. Ennek a céljának pedig kell, hogy határt tartson a magyar alkotmány, melyre a magyar hadsereg felelősköd.

Sok évtizedek után végre a magyar nép közvéleménye belátta, hogy magyar hadsereg nélkül alkotmányos jogai nincsenek biztosítva, azért sikra szállott, hogy ezen alaptörvényünkben gyökerező jogának megadását, a törvény végrehajtását követelje.

A függetlenségi párt életre ébresztette a nemzet szűnyadó közvéleményét s ime csodák-csodája az időknél olyan megnyilat-

kozását láttuk a kecskeméti küldöttség szereplésében, mely kétségtelenné teszi, hogy az ébredés órája eljött, hogy a magyar nemzet nem akarja tovább tűrni jogai törvénytelen megcsönkítését.

Rajta! fel tehát, ne legyünk tovább Pató Pálok!

Felhívás az alkohol elleni küzdelemre.

Irta: **Doctor Veridicus.**

A részeges gyermeke már a dolog természetéből kifolyólag (alkalom, nevelés korábban kezdi az ivást, mint apja: tehát ez zsenge szervezetére erősebben is hathat és hamar örületbe sodorja. Barha azok, kik a szesz italok mértéktelen élvezetében merültek, eme szomorú tények felsorolására magokba térnének! Vagy talán mámorukban már minden magasabb, nemesebb érzelemből kivették?

Az a nép, melyet az alkohol megmérgezett, hülyévé sülyed és a nyavalya törösök a bünösök hordája. $\frac{1}{3}$ da utódainak korán hal el, míg a többi anyagi és erkölcsi értékét vesztí és utóvégre teljesen kipusztul a művelt népek sorából. Győzött az alkohol.

Ezek a tények ékebben szólnak, bármely számoknál és mégis a nép befogja fülét hallattára vagy gunyosan mosolyogva rossz élezt farag írójára!

Én már abban is az alkoholizmus átöröklését látom, ha ezeket olvasva dühösen félre dobja a lapot, káromló szavakban tör ki az ellen, ki az ő kedves, gondozó, vidító vagy bármiképen magasztalt italát becsmérlni meri.

Az ily egyéneknek, mert elvakultak, javasolom, hagyják abba pár hétre az ivást és akkor vegyék újra elő soraimat; megfogognak egem érteni.

Egyszer elszokván a szesz italról, jobb étvágygyal esznek, jobban bírják a fáradalmakat, melyet ha, bekövetkezik, természetes pihenés és erősebb táplálkozással igyekszik leküzdeni, mitől újabb erőt és kitartást merit, míg alkohol mérgekkel erőltetve végkép kimeríti szervezetét.

Tudom jól, hogy talán valamennyi nép között a magyar és ezek között is a debreceni magyar a legmaradibb, (? Szerk) azért hiszem, hogy tudva azt miszerint valamennyi művelt nemzet felvette a harcot és buzgó kitartás mellett sikerrel is küzd a szesz italok ellen, nem fog tétlen maradni.

Akadnak majd lelkes vezérek, kik az alább bemutatandó irányban tőlük telhetőleg működni vállalkoznak.

*

Norvégiában a 70-es években tetőpontját érte az alkohol fogyasztás. Fejenként és évente csaknem 8 liter absint szeszt fogyasztva. Ekkor egy svéd város, Gothenburg példáján elhatározták, hogy a magánosokat eltöltve minden szesz italok árusításától, csak is az üdvös mértéktelenségi egyleteknek, az úgynevezett „Samlag” adnak erre engedélyt. Ezáltal egész Norvégiában a kormák száma 304 re apadt, 6600 egyénre esvén egy és már 1891-ben a szesz fogyasztás 1.8 literre csökkent fejenként és évenként.

Mind ezzel meg nem elégedve: a 90-es években újabb törvényeket alkottak, mely a még fenállott magán kimérőket a vidéken is eltörölni kimondotta, hogy szombat d. u. 1 órától hétfőn reggeli 8 óráig és minden hétköznapon reggeli 8-ig szesz ital nem árusítható a „Samlagok”-ban sem.

Érdekes azonban e törvényben ama kikötés, mely a lakosság jogává teszi eldön-

teni: fent kívánja-e a „Samlagok”-kat tartani vagy egyáltalában nem enged szesz italokat árusítani?

Számtalan helyen tartattak már nyilvános szavazások e kérdésben, melynél férfiak, nők, 25 éven túl levő korban, egyaránt szavazattal bírnak és a legtöbb helyen még a mértéktelenségi egyletek kormait is be kellett zárni.

Szemtanuk leírása és lapok közleményei szerint e szavazások, bár az érdeklődés óriási nagy mérvű, fölülmulván minden politikai szavazást, mégis mély, ájtatos csendben folynak, mintha valamely bucsura vagy templomba vonulna fel a nép ájtatos zsolozsmákat énekelve és nem egy az Isten nevében adjale szavazatát abban a szent tudatban, hogy jót cselekszik, ha az alkohol ellen szavaz.

Hamburgban az 1887-iki adótörvény, mely tetemesen megdrágította a szesz italokat, oly nagy mértékben csökkentette az iszákosságot, hogy minden teren, ugyanis: balesetek, bűntények, öngyilkosságok, elmebajosok beszállítása, hirtelen halálozások stb. a számban föltűnő lett a javulás már néhány év után.

Brüsszelben ellenben hol 1868 - 1889-ig a kormák száma 3 és fél ezerről 4 és fél ezerre szaporodott, a bűntények száma ijjesztő módon 4168-ról 21,630-ra szaporodott.

E pár legjellemzőbb példát kívántam csak elmondani a sok közzüi, melyet egy kitűnő német műben összegyűjtve olvastam. E számok nem-e eléggé világosan beszélnek helyettem is?

Nem eléggé bizonyítják e ezek, milyen borzasztókat szenvedünk az alkohol hatásából és mily károsan befolyásolják utódainkat.

Ki: okoljunk előbb: az apát, a fiut e vagy a társadalmat, melynek szokásai és előítéletei az egyént befolyásolják? A született alkoholistára mindenkor két fátum nehezedik az apai örökség mely végzetesen sodorja az ivásba; a társadalmi szokások és előítéletek pedig e gyengeséget kihasználva, befolyásolják és bűnbesorolják, hogy azután elítéljék.

Maga a társadalom szokásai és szer-tartásaival nem kis mérvben járul ily módon a börtönök, fegyházak és elmekör intézetek benépesítéséhez.

Minden ember, még oly mértéktelen elvei mellett is belesodortatott már egy-egy alkalommal a mértéktelen ivásba, de hát a mi társadalmi szokásaink oda vezetnek, oly erős kényszert képeznek, melynek bajos ellentállani.

Szokásaink az ivásnál különösek, mindig az erősebbekhez vannak alkalmazva, soha sem gyakorolnak a gyengébbel szemben elnézést. A ki legtöbbet bír, az a legény a csárdában; de a salonban is, a többinek ahhoz kell, akarva, nem akarva alkalmazkodni. Nehéz ennek ellentmondani. — Az emberek nagyrésze abban a tévhitben él, hogy bizonyos mennyisége a szesznek nem árthat, de vajjon megbír-e ennél maradni minden körülmények között.

Például én mint orvos hiába tudom és vallom, hogy a szesz ártalmas, itt vagy ott, ilyen, vagy olyan alkalommal elutasíthatom-e magamtól a nyujtott poharat anélkül, hogy unalmas, udvariatlan vagy tudná a jó ég, minek mondjanak? Így aztán a mértéktelen is az alkohol hatása alá kerülhet akarata ellenére, vagy anélkül, hogy valamikor korhely lett volna.

— Folyt. köv. —

Kurucz szózat.

(A fővárosi ifjuság felhívása a magyar főiskolai ifjusághoz és magyar társadalomhoz.)

A fásultság, a közöny dermesztő kérge kezd lepattogni a nemzet lelkéről. A nemzeti ébredés virágai bimbóznak, a nemzeti önértzet lángsugarai fel-felvillannak a megalkuvás sötét éjszakájában.

Ime most a nagy Rákóczi Ferencz fedelmünk dicső emlékeivel szentelt esztendőben az ország fővárosának ifjusága, nemzetünk gyönyörű reménysége, halad vezérpéldával elől, midőn is Rákóczi ünnepek, kuruczesték rendezése vegett és a Rákóczi szenthamvának hazahozatalára ihletett fölhi-vást intéz a magyar főiskolai ifjusághoz és a magyar hazafias polgársághoz.

Az ország fővárosa ifjuságának felhívása így szól:

Magyar főiskolai ifjuság!

Magyar hazafias társadalom!

Most kétszáz éve jött az üzenet messze Leugyelországból a nagy Rákóczitól: „A régi sebek fölszakadoznak újra!”

Most kétszáz éve küldte a szent zászlókat: „A hazáért és szabadságért!”

Most kétszáz éve léptek át a mármárosi béczekeket a csapatai, melyek a hazájuk szomorú sorsa fölött bánkódó magyarok ezreinek, százezeireinek csatlakozásával félelmes nagy sereggé nőttek.

Most kétszáz éve az Ő nevét zengte minden ajk, az Ő indulója mellett rohantak ezek meg ezek vakon, halálmegevetéssel a csata tüzebe.

A két századon által elfelejtett tárogató megszólalt újra. Szívek mélyébe markoló hangja oly időkről regél, harsog, sír nekünk egyszer szilaj, máskor bánatos dalokat, melyek szomorúak, gyászosak, de mégis — nagyok voltak!

S mi megértjük, ajkunkra vesszük azokat s hangjuk mellett fajó szívvel vesszük észre, hogy egy régi törvényünket, mely Rákóczi emlékezetét, dicstelenné tette még mindig nem töröltük el!

Szívünkbe nyilallik a hálátlanság égető vadjja: a nagy Rákóczi mindent feláldozott nekünk s mi semmit sem, hogy hazát adjunk az ő hontalanul nyugovó hamvainak...

A budapesti egyetemi és főiskolai ifjuság lelkéből már előtört a nemesebb érzés. Márczius 20-án, a véres emlékezetű szent napon ünnepélyes fogadalmat tettünk a nemzet szent sirjánál, hogy haza hozzuk Kossuth apánk nagy elődjének, a szintén hazatlaná vált nagy Rákóczinak hamvait; hadd pihenje a szabadságnak két lánglelkű, a magyarok Istenétől küldött vezére egymás mellett örök nyugodalmát.

A szent hamvak hazahozatala fényes diadalmenete lesz a magyar szabadságnak. Fényesebb, mint az, melyet a fegyverek vív-nának ki számára. A nemzet szive egy szent érzésbe fog összeforrni, midőn a haza ifjuság nagy küldöttsége a haza jobbjaival elmegy a Márvány tenger partjára. A nemzet várni fogja, mint Lengyelországból egykoron, s itt az ország szívében nagy ünnepekkel elvisszük a szent porokat Kossuth apánk mellé.

Van-e szerencsétlen ajk, mely föl merne emelni szavát az ellen, hogy a két porhüvely, melynek egyikéből a másikba költözött a szabadság lelke, egymás mellett nyugodjon?!

Nem tudjuk elképzelni! Nem lehet magyar szív, mely meg ne dobbanna s édes érzéssel nem telnék el erre a nagy gondolatra.

Testvérek! Ti néktek is ki kell venni a részleteket ebből a nagy nemzeti mozgalomból. Mi már a napokban megkezdjük a gyűjtést nyilvánosan Rákóczi hamvainak hazahozatala alapja javára. Indítsatok ti is gyűjtést a magatok körében. Még e hónap végén, avagy május elején nagy Rákóczi-ünnepélyt tartunk a magyar főúri világ velünk érző tagjainak, a nagy nemzeti eszméért küzdő törvényhozó pártoknak s a magyar művészvilágnak a támogatásával. Tartsatok ti is mindenfelé Rákóczi-ünnepélyeket, kurucz estéket a szent hamvak hazahozatala javára.

Ezt elvárjuk tőletek s elvárja mindnyájunktól Rákóczi bujdosó nagy lelke!

Az egyetemi és főiskolai ifjuság nevében: Antony Béla, a Mensa Akadémika elnöke, melléthei Barna Elemér közigazgatásanf. hallgató. Eibach Kornél, gyógyszerész ballg. egyes. elnöke. Fekete Károly a jog hallg. tudományos egyesületének eln. Glattfelder Dezső a műegyetemi segítő egyesület elnöke. Gyökössy Lajos rajztanár-jelölt, Hoffmann Ottó joghallgató. Idakéry Győző, az egyetemi kör elnöke. Kolozsváry Kiss Ferencz, a műegy. kör elnöke. Kovács János István joghallgató. Lobmayer Géza, az orvostanhallg. segítőegyesületének elnöke. Madarassy László, a bölcsészethallg. segítőegyesületének elnöke. Ifj. gr. Majláth György a Szent Imre-Kör elnöke. Miklós Elemér, a Bethlen Gábor-Kör eln. Melha Tibor műegyetemi hallgató. Nagy Zoltán, polg. iskolai tanár-jelölt. Ringer Rezső az állatorvostanhallgatók körének elnöke. Speidel Zoltán, az egyet. ath. club eln. Vajda Ákos, a joghallgatók segítő egyesületének elnöke. Zsembery István, az általános egyet. seg. egylet elnöke.

NAPI HIREK.

Ugron birtoka szász kézen.

Csak a napokban mondottam a lap hasábjain, hogy ne a szász pénzüntézetekre kiabáljunk, hanem példájukat kövessük. Ime: Ugron 450.000 koronára becsült birtokát 320.000 koronáért megvették a szászok. (Nem titokban vették, hanem nyilvános árverésen. Nem zuglapban volt hirdelve, hanem a hivatalos lapban. És Magyarországon a 11, vagy hány millió magyarból nem akadt senki, sem pénzüntézzel sem magán ember, aki a 216 ezer szász kezébe ne engedje ezt a magyar birtokot. Ne kiabáljunk tehát a szász pénzüntézetekre, hanem magunk előtt piruljunk nembánomságunkért. Nem kellett volna ez a birtok a székelyeknek telepítésre? Az alma-keréki szász bank talán az igazgatóját gazdatisztnak akarja ott megtenni, azért vette meg? Tudom, lesznek, akik a kormányt fogják okolni. Hát a magyar már a kormány mankója nélkül moczanni sem tud? Mindig a kormánynak kell előállani, hol hazafias tette van szükség? A szászok a kormány segítségével vették meg? Ez a vétel a mellett, hogy hazafias tett lett volna,

üzletnek sem lett volna rossz. Azt hiszem, utóajánlatot még lehet tenni. Ha a szászoknak megér 320 ezret, akkor nekünk sokkal többet ér. Almakerek a segesvári járásbíróshoz tartozik. Bírája Szegedről került oda, aljegyzője békésmegyei és volt debreczeni joghallgató, kik most szomorkodva gondolnak az alföldi magyarság kipróbált hazafiságára. Több pénzintézet társulva nem menthetné még meg? Tettre! Fontolgatásra nincs idő!

Thaly Kálmán ünneplése.

A pozsonyi Tholdy-Kör legutóbbi választmányi ülésén lelkes ünneplésben részesítette tudós elnökét Thaly Kálmánt a képviselőházban mondott beszédéért. Thaly Kálmán meghatva köszönte meg az ovációt s beszédének további részében kiegészítette a Házban előadott történeti tanulmányát.

Kik lesznek a husvéti legátusok?

A jó öreg collegium évről-évre küld ki ünnepi követeket nagy ünnepeink alkalmával. De ezen ünnepi követek karácsonyi, husvéti legátusok száma évről-évre csökken. Ezelőtt kisebb egyházak is kértek ünnepi követet, sőt vetekedtek a távoli kis falvak, hogy a nagy ünnepen az öreg collegiumnak lelkes ifja hirdesse a szent ígét az öreg katedrálról, a tiszteletes megszokott helyéről. Ma mindig kevesebb egyház kér ki ünnepi követet, a mely bizony a református egyházak szegényedését nyilvánvalólag bizonyítja. Az idén a következő egyházközösségekben vannak ünnepi legátusok: — Debreczen: Görömbey Péter főiskolai szenior; Ujlaky Miklós esküdt felügyelő; Lengyel Imre esküdtfelügyelő; Juhász Elek 4 th. Karczag: Vadon Béla esküdt felügyelő. Derecske: Simon Imre esküdt felügyelő. Földes: Kerekes Gyula esküdt felügyelő. Nagy-Szalonta Kiss László 3 th. Hajdusoboszló Könyves János 2 th. Szeghalom Kolozs Vincze 3 th. Kisujszallás Buda Károly 3 th. Hódmezővásárhely Elek Sándor 2 th. Köpeczi Karoly 3 th. és Papp László 2 th. Berettyóújfalú Joó András 3 th. Püspökladány Juhász Elek 4 th. Búdszentmihály Kadár Dániel 4 th. Hajduböszörmény Selley László 4 th. és Kuthy Elemér 4 th. Bihardioszeg Varga Károly 4 th. Nagykálló Füzessy Géza 4 th. Kismarja Gachal János 3 th. Margitta Szabó Bálint 2 th. Tiszafüred Takács Ferencz 3 th. Érmihályfalva Kállay Sándor 3 th. Bihar Kiss Albert 3 th. Balmazújváros Kövér Árpád 3 th. Monostorpályi Pál Miklós 3 th. Konyár Csépeke István 2 th. Bagamér Jóljárt István 1 th. Hosszupályi Almási Lajos 1 th. Balkány Székely Ödön 1 th. Vértes Lovász Béla 1 th. Érkötvélyes Nagy Lajos 4 th. Fegyverhaza Tolcsvai Lajos 4 th. Vajda Mártha Gyula 2 th. Józsa Szabó Ernő 3 th. Hajdunánás Szücs László 2 th. Beregszász Harsányi Pál esküdtfelügyelő.

Rákóczy ünnep Balmazújvároson.

Márczius 29 ikén, Rákóczy és a kurucz szabadságharc emlékezetére, fényes ünnepet ült Balmazújváros lakossága s egyuttal az ünnepély után a katonai törvényjavaslat ellen emelte fel tiltakozó szavát. A kora reggeli órákban már lobogó díszöltött a község s nagy érdeklődés jelei mutatkoztak a szokatlan ünnepség iránt. A magyar református egyház templomában

nagy ünnepi közönség gyűlt egybe, jeléül annak, hogy a nagyidők emlékezetéhez méltó komolysággal akar ünnepelni; Isten neve volt elől Rákóczy zászlaján, népünk is első sorban Istenhez fordul, midőn a dicső mult hálája és a kétes jövő aggodalma foglalkoztatja szívet. Az alkalmi predikáció meghallgatása után 11 órakor a Kossuth téren levő Kossuth szobor körül több ezerre menő néptömeg gyűlt össze, zeneszó mellett, zászlók alatt vonultak fel ide a két olvasókör tagjai impozáns tömegben; az ünnepi beszédet Illyés Endre református lelkész tartotta e szavakkal végzve beszédét: „A rodostói nagy halott szelleme, bár őt magát kiközösíté a hatalom, a következetesség ereje által él e hon határai között hű utódainak szívében. E szellemet idézzük fel most, midőn emlékére itt ünnepet ülünk s kétszáz éves multnak visszhangja zeng füleinkbe:

Hajh Rákóczy, Beresényi,
Vitéz magyarok vezéri
Nemzetünknek hirszerzői
Fényes csillagi!

Fényes csillagok! fent az örökkévalóságban s itt lent szíveinkben világoljatok előttünk, mert önállóságunk napja lehangyallott; Rákóczy szelleme légy velünk, maradj velünk a nagy diadalig! Az ünnepi beszéd után következett Kotyman József református tanító alkalmi szavalata az ő szokott lelkes, előadásával, végül pedig Varga Miklós ref. tanító olvasta fel hazafias beszéd kíséretében a Kossuth Ferenczhez intézett nyilatkozatát népünknek, melyben a függetlenségi és 48-as pártnak a katonai javaslatok elleni akcióját minden áldozatra kész lelkesedéssel helyeselve, ama javaslatok ellen teljes erejéből tiltakozik. E nyilatkozatnak Kossuth Ferenczhez juttatására Kovács Gyula orsz. képviselő kére ott fel lev. utján.

Az „elszerzett“ nóta.

A „Zenélő Magyarország“ ápril. 1-iki számában, valami Heidelberg A. nevű ur „Ityóka pityóka“ czim alatt saját szerzeményeként adott ki egy dalt, mely Rózsa Miklósnak a „Hit“ czimű népsziművében fordul elő. Előadták a népszínházban 1902. Ez a nóta a Dóczy József szerzeménye. A „Liliom Klári“ czimű, Dóczy által irt s eddig Debreczenben, Temesváron, Budán, Szegeden, Aradon, Kassán előadott népsziműből ismerjük, még 1900-ból ott „Csicsóka-csicsóka“ czimmal énekelték Perényi Margit és Rubos Árpád. A szerző — már mint Dóczy József — hozzánk írott levelében felkérte ezen körülmény közlésére lapunkat s egyidejűleg megindította a megtorló eljárást a „nótaszarka“ ellen. Valamint a „Hit“ népszimű szerzője ellen is, a dalnak jogtalan előadásáért... A jeles nótaszerzőt, kedves irótársunkat és barátunkat vigasztalhatja az, hogy csenni csak a javát szokták mindennek, így tehát a nótának, a kótának is.

Szabolcska Mihály és a Csokonai-kör.

A Csokonai-kör még egy felolvasó ülést fog tartani ez évadban. Ez alkalommal a kör elnöksége Szabolcska Mihályt óhajtott megnyerni egyik közreműködőül. Szabolcska azonban legnagyobb sajnálatára nem tehet most eleget a Csokonai-kör meghívásának, mert egyházi és egyházmegyei ügyek rendkívül elfoglalják; azt pedig nem tartotta illendőnek, hogy maga helyett csak költeményeit küldje el. Annál biztosabban és a

Legmegbízhatóbb
husvétü árúk!

Husvétü של פסח fűszer, bor, szilvorum, és seprő pálinka

kitünő minőségben, pontos kiszolgálás és házhoz szállítás mellett kapható

Krausz J. Bernát

fűszer és csemege üzletében
DEBRECZEN, Piacz utca 70-ik szám alatt.

המלך והמלכה

legnagyobb örömmel eljön ősszel, annyival inkább, mert szinte lelkiismereti furdalást érez, hogy úgy elszakadt az ő kedves Debreczenétől és nem kevésbé kedves Csokonai-körétől. Bármikor jöjjön, annyi bizonyos, hogy a debreczeni művelt közönség igaz lelkesedéssel és őszinte szeretettel fogja fogadni.

A Csokonai-kör drámai pályázata.

78-1903. szám alatt a következő irodalmi érdekű hirdetményt vettük: A debreczeni Csokonai kör a Telegdi Kovács László alapítványából pályázatot hirdet a következő feltételekkel. 1. Kívánatik legföljebb egy háromfelvonásos történeti dráma, melynek tárgya lehetőleg Debreczen multjával kapcsolatos. 2. Pályadíj 800 korona, mely csak irodalmi értékű és színpadi hatást ígérő műnek adható ki. 3. A pályamű más kezével írva, jelíges levélkével ellátva f. évi október 15-ig küldendő be a kör titkári hivatalához. Debreczen, 1903. ápril 4. Kardos Alber a Csokonai-kör titkára.

A Hardegg gróf ékszerei.

A véletlen meglepő módon szolgáltatva vissza igaz gazdájához, örökre elveszettnek hitt családi ékszereit. Mintegy másfél évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett Debreczenben az a titokzatos eset, melylyel Hardegg Jenő gróf huszárfőhadnagynak több ezer korona értékű családi ékszert és kézpénzt tartalmazó kéziböröndjének nyoma veszett, midőn a gróf bérkocsin hajtatott be a városba. Akkor a bérkocsist gyanuba és vizsgálat alá is vették, de, tisztázván magát, fölmentették. Most másfél év letelte után pattantotta ki a véletlen, hogy mégis egy bérkocsis kezén kallódott el a családi kincs. Ez azonban másik bérkocsis, a 8-dik számú, Ilyés István nevezetű bérkocsis volt a tág lelkiismeretű férfi, a kivallomása szerint akézi-táskát a kistemplomnál találta és feleségével oda vélekedtek, jobb lesz nekik megtartani azt a kincset, mintsem hogy visszaadják annak a gazdag nagyurnak. Itt megjegyezzük, hogy a kézi bőröndben levő, mintegy háromezer-hatszáz koronányi készpénz kincstári pénz volt és ezt a bérkocsis el is költötte, bevásárlásokra, építkezésekre fordítván azt, azonban az ékszerek a bünyügyi osztály velekedése szerint: hiány nélkül kerültek elő és pedig rövidesen előadva a következő módon. A pénzügyigazgatósághoz intézett titkos feljelentés alapján, a pénzügyőrök egy polgári biztos közben jöttével, szüzdohány után házkutatást tartottak a Csokonai utca 39. szám alatt lakó Ilyés János házában, hol ugyan dohányt nem találtak, de megtalálták a Hardegg gróf bőröndjét az ékszerekkel és mintegy másfelezernyi korona készpénz. A polgári biztos felösmerte a Hardegg gróf ékszereit, melyek, a bünyügyi osztály főnöke Bardócz rendőrbiztost küldvén ki, most már hatósági őrizet alá vétettek a pénzzel együtt, melyre vonatkozólag Ilyés János, ki atyja Ilyés bérkocsisnak, oda nyilatkozik, hogy az elkobzott pénz saját tulajdona, mit igazolni is tud, ellenben a kézi táskát az ékszerekkel bérkocsis fiától kapta megőrzés végett. A bünyügyi osztály a vizsgálatot megindította, mind a bérkocsist és feleségét, mind atyjokat, kit fia vont bele a dologba, kihallgatván; azonban mindhármójukat szabadlábon hagyta. Amennyiben visszatérítés esete forog fent, vagyoni biztosítékban nincs hiány. Egyébként Hardegg gróf értesítette a bünyügyi osztályt, hogy ma délben Debreczenbe érkezik. E kuszált ügynek még sok érdekes fordulata várható, amennyiben az ékszerekre és a pénzre több felől foglalásokat jelentettek be, holott a pénzre a katonai kincstár tarthat meg nem támadható igényt, mert az eltűnt pénz kincstári pénz volt, az ékszerek pedig a grófné tulajdonai egy aranyóra kivételével. Családi ékszerek. Azt sem érdektelen felemlíteni, hogy a polgári biztos és finan-

czok is igényt jelentettek be a jutalmokat illetőleg, mert annak idején Hardegg gróf 4000 korona jutalmat helyezett kilátásba a megtalálónak vagy nyomra vezetőnek, megemlítjük, hogy e jutalom kifizetésére a gróft, ha jószántából nem teszi, nem lehet kötelezni, mert ő azt csak feltételesen ígerte, ha az elveszett kincsek három nap alatt előkerülnek. Szóval számos takaros pörre van az esetből kilátás, a mennyiben Flóris Ferencz bérkocsis meg, kit annak idején 15 napig vizsgálati fogságban tartottak és meghurczoltak, Ilyés István, a ludas bérkocsis ellen 1000 korona erejéig indít kártérítési pert.

Eljegyzés.

Berger Andor dr. ügyvéd, a debreczeni ügyvédi kar és társasélet rokonszenves, kedvelt tagja szombaton jegyet váltott Szegeden Krausz Mór földbirtokos kedves leányával, Ilonával.

Színházi reklámfüggöny.

A városi tanács már régebben kimondotta, hogy elvben nincs kifogása a színházi reklámfüggöny létesítése és felállítása iránt. A tanács mai ülésén referálta Oláh Károly tanácsnok a színházi reklámfüggöny ügyét. A tanács elhatározta, hogy a színházi reklám függöny elnyerése végett széleskörű árlejtést hirdet. A zárt ajánlatok beadásának határideje május hó 1. d. u. 5 óra. Az ajánlatok a polgármesteri titkári hivatalnál adandók be a — jobb izlés rovására . . .

A városi közigatási

bizottság ma délután ülést tart.

A Komáromy ház emléktáblája.

A dicső kurucz világot rekesztő békekötés feltételeit, tudvalevőleg a debreczeni Komáromy házban szövegezték a czopfos labanczok és a kuruczok hitet cserélt némi vezérei. Ezen emlékezetes esemény színhelyét emléktáblával készül megjelölni a Csokonai-kör. És még ez évben leleplezik a táblát, melyet Tóth András mester fog elkészíteni. A Tóth András terve művészes, izléses és mindenekfölött magyaros rajz. Az egyik sarkában Rákóczi és magyarhon czimerével, borostyánokkal ékített tabla felémelő kurucz vitéz hajol, ki egyik kezét a békekötés okmányára teszi, a jobbkezével pedig az oly sok harczi dicsőségtől fényes szabadságharczi lobogót hajta a földre, melynek leple igen hatásosan fogja az emléktábla alját ékíteni.

Vívó akadémia Debreczenben.

A debreczeni két jeles ifju vívómester, a viváművészetében országos nevű Sz. Benedek Sándor és Hollósy Odön vívómesterek pompás sikerű vívóakadémiát tartottak tegnap, melyen a két mesteren és tanítványaikon részt vettek még a következő mesterek: báró Bolhmer Jenő, Neumer Jozsef, Deák Béla Budapesti, Pellegrini Guiseppe Szabadka. Délelőtt 10 órától este 6 óráig tartott a tanítványok mérkőzése, melyen a következő sorrendben nyertek tisztelet díjakat és osztályozást: Hajnal Dezső, Balogh Sándor, dr. Tóth Kálmán, Otlík István, Zalay Kálmán, Kőlcsey Ákos, Rudolphi Imre. Majd a mesterek mérkőztek, a mi kiváló nagy élvezetet nyújtott. A bíráló bizottság tagjai voltak, Kaffka tabornok és Békéssy László elnöklésével Vecsey Zoltán, Lukács István főhadnagy, báró Bothmer Jenő, Lasz gallner Kálmán és Deák Béla urak. Este társasvacsera volt.

Kinai falépitmény Debreczenben.

A hirhedtté vált Simonffy utczei piactérről, a hol a díszes vassátrak üresen hevernek, régen nem szólt a krónika. Most ismét aktuális lett e takaros cziczázó hely. A tanácsban került szóba, annak a kinai falnak

a révén, melyet a piacté létesítése alkalmával a Grausz Mór-féle ház elé húzatott, illetőleg épített két év előtt a főmérnöktől dajkált városi tanács. Grausz sérelmesnek találta, hogy a háza elé falat építettek (ami által annak frontját teljesen elvették) és a tanács ezen intézkedése ellen felebbezett a közgyűléshez. A közgyűlés többsége is azon a nézeten volt, hogy jogosan építették a Grausz háza elé a kinai falat. És most valahára a miniszter is beleszólt a dologba, de nem döntött, mert erre illetékesnek nem tartotta magát, a vitás kinai fal ügyét a közigazgatási bizottsághoz utasította, az határozzon a kérdésben. A közigazgatási bizottság határozott is. Feloldotta a tanács határozatát és felhívta a tanácsot, hogy igyekezzék (Grausz Mórral) bekés uton intézni el az ügyet. — A tanács neki is czihelődött a csomó oldásnak és mivel a tapasztalat azt igazolta, hogy a piactér kicsi és nem felel meg a rendeltetésének, e végből most megakartta szerezni a Grausz féle telket, ilyenén képpen bekés uton megoldották volna a vitás kinaifal kérdését. Targyaltak is Grausz Mórral, de kinek az ajánlatát, (29000 koronát kér a 134 □ öl telekért) a tanács elfogadhatónak nem találta. Ily módon tehát a bekés kiegyenlítés eshetősége meddő maradt. És a mit mi előre jósoltunk, herczehurczás, költséges pör lesz a kinai fal sorsja felől. A bíróság fogja eldönteni, hogy továbbra is ott diszeleghet-e az, vagy pedig hogy majd hosszú orral és költséggel bontandó le a debreczeni első, főmérnöki szabadalmozott, kinai fal, mely a régi rendszer öröksége.

A szabók bérharcza megszűnt.

A szabómesterek méltányos engedékenységére tegnap véget vetett a több mint egy hét óta tartó szabó bérharcznak. Tegnap délelőtt ugyanis bejelentette a bérharczó szabó munkások küldöttsége az ipartestületnél, hogy a legutóbbi bekeltető bizottságon közmegegyezéssel megállapított munkatarifa alapján beszüntetik a bérharczot, s a mai naptól fogva munkába állanak.

Hírek a Csokonai-körből.

A Csokonai-kör tevékenysége hosszú pihenőket nem tart. Jaszi Viktor dr. jogtanárnak azon ösmeretes indíványára, hogy a nép oktatására szabad előadásokat rendezzenek, előkészítő bizottságot küldött ki a választmány. Még azt is elhatároztak, hogy felolvasó ülést rendeznek. És ez ülésen Debreczen nagy főbiráját, Donokos Martont Zoltai Lajos fogja ösmertetni, a ki is Debreczen multjának elősmert kiváló buvarlója. Továbbá Farkas Imre debreczeni jeles költőnek a kérésére 300 koronával járulnak újabb verskötetete kiadási költségéhez.

Az elmúlt hét halottjai.

Az elmúlt heten a következő halálzási eseteket jelentették be az anyakönyvezetoi hivatalhoz: Birna Erzsébet 14 hónapos csecsemő, Vincze Judanna 27 éves, Sári János 1 hónapos csecsemő, Schwartz Mihály 16 hónapos csecsemő, Spos István 80 éves kisbirtokos, Nagy Lajos 1 hónapos csecsemő, Fazekas Roza 3 napos csecsemő, özv. Major Istvánné Szucs Julianna 70 éves, Kis Sándor né Kaszas Sara 43 éves, Ruisz Ferencz 37 éves cipészsegéd, Varga János 2 éves gyermek, Molnár Istvánné Ballai Julianna 33 éves, Kovács János 74 éves háztulajdonos, Poresin Samuelné Nagy Julianna 28 éves, Olajos Maria 1 hónapos csecsemő, özv. Mayer Adolfné Nagy Emilia 75 éves, özv. Mester Istvánné Nagy Maria 63 éves, özvegy Rak Imréné Boidiszár Erzsébet 65 éves, Bakó Peterné Zefer Zsófia 24 éves, Dézsi Sándor 37 éves napszamos, Varga Kálmán 7 hónapos csecsemő, özv. Szücs Károlyné Hüse Julianna 32 éves, Jelinek István 94 éves szobafestő s.,

Tóth Julianna 3 napos csecsemő, Póka Kázmár 49 éves mérnök, Kis Gábor 2 éves gyermek, Nagy Maria 48 éves napszámos, Kellner Dávid 63 éves háztulajdonos, öz. Mészáros Mihályné, Molnár Zsuzsanna 81 éves. Szántó Gábor 66 éves napszámos, Bekény Péterné Oláh Ilona 56 éves, Jánosovics Győző 5 hónapos csecsemő, Nyári Maria 13 hónapos csecsemő, öz. Pap Józsefné Eodor Julianna 76 éves, öz. Eszenyi Ferenczné Ménes Zsuzsanna 57 éves mosónő, özvegy Liszkai Józsefné, Pataki Borbála 76 éves és egy halva születés. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 51 születést (27 fiú 24 leány) jelentettek be, úgy a születések 12-vel multak felül a halálozásokat.

Tanítók közgyűlése Debreczenben.

A következő értesítést vettük Az Orsz. izr. tanító egyesület „Alföldi fiókköre“ f. hó 15 én azaz szerdán d. e. 10 órakor tartja alakuló közgyűlését helyben a Kápolna-utcza izr. iskola tanácstermében. Ezen „Alföldi fiókkör“ közgyűlésen Bihar, Bekés, Mészáros, Szabolcs, Szatmár és Hajdúmegyei izr. tanítói és tanítónői fognak itt megjelenni, hogy tanügyöket tanácskozási tárgyává tegyék. Az elődekes és tanulságos közgyűlésre eddig 50 tanító és tanítónő jelentette be eljövételét. Kuthi Zsigmond iskolaigazgató rendező bizottsági elnök és Lippe József oszt. tanító rendező biz. jegyző mindent elkövetnek, hogy a szép számú tanítóvendégeket kellően és a város hagyományos vendégszeretetéhez méltóan fogadják és ellássák. Ugyanazért ezuton is felkérjük mindazon t. tanügyi barátokat, akik egy esetleg két éjszakára szállást adhatnak egy-egy tanítóvendégnek, sziveskedjenek ebbeli szándékukat Kuthi Zsigmond igazgatóval, vagy Lippe József tanítóval közölni. Közgyűlés után d. u. 1 órakor bankett lesz a Frohner szálloda éttermében. A bankett ára (3 tál étel és egy fél liter bor) 2 korona 20 fillér. A közgyűlés teljes programja a lapokban közölve lesz.

Lelkészek értekezlete.

A sárréti körösmenti református lelkészek márcz. 31 én Komádiban lelkészi értekezletet tartottak. Jelen voltak: Csáki József Komádi, Dávid Gyula N. Harsány, Budai János, Nagy Sándor Szakál, Nyesze István, Szabó Imre m. homorogi ref. lelkészek, Schöly Gábor, Babócz Antal, Eötvös Gyula stb. — Csáki József lelkész, helyettes elnök megnyitotta a gyűlést, mire Dávid Gyula indítványára a boldog emlékü Nagy Dániel elhalt elnök emlékét jegyzőkönyvileg megörökítették. Megválasztották elnökül: Nagy Imre ugrai ref. lelkészt, jegyzőül Szabó Imre m.-sasi lelkészt. Több fontos tárgy megbeszélése után kimondták, hogy ezután az értekezletbe a világiakat is bevonják. Ugyan ezen hirrel kapcsolatosan jelentjük azt is, hogy az érmelléki ev. ref. egyházmegyének Székelyhídon tartott rendes közgyűlésén egyházmegyei képviselőül Marjai Péter orsz. képviselő és Fényes Endre székelyhídi járásbíró választottak meg.

A kerületi betegsegélyző egyesület közgyűlése.

Mult vasárnap tartotta meg 10-ik évi közgyűlését a kerületi betegsegélyző pénztár ügybuzgó elnökének Berger Jenő vállalkozónak vezetése alatt, az iparhatóság kiküldöttjei jelenlétében, kikell emelnünk, hogy a szép számmal megjelent közgyűlési kiküldöttekre

a legjobb benyomást gyakorolta az igazgatóság évi jelentése és vagyon mérlege, melyből künik, hogy a pénztár a mult éveknek növekedő tartozásaival szemben ez idén 14080 korona 70 fillér tisztavagyonnal zárta le könyveit. Miután az örvendetes körülmények tudomásul vétettek, a felmentvények megadtak és az új választások is megejtettek, Berger Jenő elnök az összes jelenlevőket — mint minden évben megszokta már — barátságos villás reggelire hívta meg a Törő vendéglőjébe, hol a humánus és önfeláldozó elnököt a munkások számos felkészítőben ünnepelték.

Mindenki tudja,

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-répamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem es hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és arai igen olcsók.

Csipkefüggönyök 2 frt. 90 kr

Az „Orendi“ szőnyegház Bécsben I. Lugeck 2., arul husvétig nagyon szép erős szövésű 3 1/2 méter hosszú csipkefüggönyöket rendkívül kivételes olcsó árért 2 frt. 90 krért ablakonként egy vagy 2 darabban. Vidékre a szállítások azonnal eszközöltetnek.

Rózsa Lajos

eiső legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban megérkeztek.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz különösen a légutak hurutos bántalmainál, a luhi Erzsébet pedig az elhjasodással egybekötött vérszegénységi állapotoknál mutat kedvező hatást. Dr. Wiederhoffer bécsi egyetemi vegytanár. udv. tanácsos.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

SZINHÁZ.

Műsor:

Hétfőn „C“ bérletben A karszemélyzet jutalomjátéka: Új honpolgár. Énekes bohózat.

Kéddén „A“ bérletben Egy kis vihar és Hűtelen vigjáték.

Szerdán „B“ bérletben Ugyanaz.

Csütörtökön „C“ bérletben Aszalai uram leányai, vigjáték.

Pénteken Szünet.

Szombaton Szünet.

Vasárnap délután félhelyárakkal Hófehérke tündérmese.

Este **Foltényi Vilmos** felléptével II. Rákóczi Ferencz fogsága színmű.

Hétfőn délután félhely árakkal Párisi élet. daljáték.

Este A falu rossza. Népszínmű.

(Márkus Emilia harmadik vendégjátéka.)

Tökéletesen telt ház előtt lépett föl tegnap este harmadszor és mostani vendég-szereplése során utolszor a nagy művésznő.

A Halálos csönd Augusztiasát adta az ő utólérhetetlen nagy művészetével.

A közönség minden szavát, mozdulatát a legfeszültebb figyelemmel kísérte s felvonások végén hosszasan és zajosan ünnepelte. A vasfüggöny kis ajtaja is több ízben kinyílt a szünni nem akaró tapsokra.

Az a meleg fogadtatás, amiben a három estén át része volt, bizonyára arra fogja bírni a vendégművésznőt, hogy jövőre, nem sok idő multán ismét alkalmat ad közönségünknek arra, hogy csodás művészetében gyönyörködjék.

Innét-onnét.

— Április 6. —

Olvasom az ujságból, az egyik város-házi bizottság 60-70 ezer korona költséggel, körutat akar vágatni a nagyerdőbe. Az ám! Csakis e' kell a debreczeni magyar-nak és — pótdó . . .

Ezen a nagyköruton azután érdekes ügetősverseny kocsikázásokat is rendezhetnek a tekintetes urak a — város lovaival. Bárha susogják, hogy cselekszik azt — ma is.

Tehát 60-70 ezer korona nem volna sok bricesznadrágu gavarok és illatos dá-mák szórakoztatására. Azzal persze keveset törődnek ma a jó Debreczenben, — hogy a debreczeni nagy tanya világban gomba módjára, oskolázatlanul nőnek fel, miként csak a hortobágyi tulok, a szegény tanyasi gyerekek száza . . . Ezeknek a jószágnál is kevesebb gondozás alatti süvölvényeknek pár takaros tanyai iskolát lehetne építeni és fentartani azon abizonyos 60-70 ezer koronán. Nemde?

Pedig szeretünk dicsekedni, fenekedve szoktuk a mellünket verni, ha szóba kerül, Debreczen így az oskolák városa, úgy az oskolák városa . . . Pedig ha birhatná valaki, számokkal bizonyíthatná be, hogy az iskolaváros határában évről-évre serdül fel annyi iskolakerülő, ki hibáján kívül, sem az írást, sem az olvasást nem tanulhatván meg, ha egy csodálatos napon a beszélőkéességét elveszitené, bögni kellené neki, mert másként nem nyilváníthatná érzéseit és szüklátkörü gondolatait . . . És minden esztendőben takaros tulok csordát verhetnének ki az érdeklődők és a mélyentisztelt nagykörutat építő bizottság a nagy Hortobágyra az illető szánalomra méltó iskolázatlanokból.

Ámde a XX-dik században, az iskolák városáról szólván, a haza legmagyarabb városáról, szegyenkedés és mély fájdalom nélkül igazán nem folytathatom tovább ezen elmékedést, melyet, úgyvélem, megtetszett érteni?

nemes Portörő Kelemen.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kéz-bőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg arczszélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebídő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudér alá is igen ajánlható. Mint bőrpoló (3)

IRODALOM.

Tárogató.

Kornai Istvánnak ily címmel a múlt évben kiadott újabb verskötete most jelent meg a harmadik kiadásban, miután az első két kiadás már teljesen elfogyott. Ez a körülmény is ritka sikerét mutatja a verskötetnek, melyben a hangulatos, szenvedélyes szerelmi verseken kívül főként az osztrák és német gyűlölettől izzó, hazafias költemények és satírák tetszettek a közönségnek. A verskötetnek ára két korona. A szép sikert ért hazafias kötet Pfeiffer Ferdinánd budapesti könyvkereskedő kiadásában jelent meg. Ösmertetni fogjuk.

Történelmi dráma Debreczen multjáról.

A Csokonai-kör 800 koronás pályadíjat tűzött ki egy 3 felvonásos történelmi drámára, melynek tárgyát lehetőleg Debreczen multjából vegye a szerző. És a pályaművek beadásának határideje Október 15-ike.

Minden más egyebektől eltekintve, a melyek a „Szabadság” lapársunk vasárnapi tárczájában oly nagy alaposággal voltak megírva, ha egyedül a határidő rövidségét tekintjük is (ki lévén kötve, hogy lehetőleg Debreczen multjából kell írni a 3 felvonásos történelmi drámának!) nem mondhatunk mást ez érdekes pályázathirdetésről, minthogy az egy — áprilisi móka.

Boldog aranyidők.

(P—s.)

CSARNOK.

Barátkozás.

(Falusi történet.)

Irtá: Szabó Kálmán. 4.)

Az asszony aztán, látva azt, hogy férje nem enged, leszállt az ágyról, nagy kendőt lökött a nyakába, azt hátul összekötötte, csizmát húzott, gyufát vett ki a falon lógó tartóból, kiment a pitvarba, mécsét gyújtván, úgy nyitott be a kamarába, hogy a rudról egy szál kolbászt s a rácsról egy egész kenyeret hozzon. A pitvar tűzhelyén aztán jó, száraz tengericsutkából hamarosan tüzet pöndörített, reá labast, abba zsirt tett, mely mihamar sustorogni kezdett, akkor belevagdalta a kolbászt karikákra, egy pár tojást is ütve rá. Mikor kellően megsült, csak úgy lábastul, bevitte az asztalra, mindössze egy cseréptányért tett a forró lábas alá, hogy az asztal meg ne pörkölődjék. Az egész kenyér mellé oda tett, az asztalra, egy nagy kést, két villát, mondván: „tessék komám uram, lássanak hozzá, míg el nem hül.”

Erre a komák letevék pipáikat és sapkáikat, Czitraháti a nagy késsel megvágta a kenyeret, kanyarított egy jó nagy karéjt a komájának is. Aztán előbb még egyet ittak, s úgy fogtak hozzá az evéshez.

Az étkezés persze nehézkesen folyt, mert csak egy a bunda, guba alól kinyújtott jobb kezükkel fogták a villát. More patrio, egyenesen ültek az asztalnál, kissé a kezök is reszketett, így aztán mindkettőjük előtt jól meglátszott az asztalon azon ut, melyet a villa a lábastól a bajuszok aláig bebejárt, természetesen rántott hulladékkal kirakva, makadamizálva.

A mint a kolbászillat a szobában elterjedt, a meleg kemence tetején szunyókáló vörös macska két kis orrlyukát is megcsiklandozta, mert azonnal elkezdett az asztalon levő mécsesre hunyorgatni, felkelt, egyet nyújtózott s rövid gondolkodás után, a padkára, onnan a földre ugorván, hívás

nélkül, fönn termett az asztalon. Farkával a padlást fenyegette, erősen dorombolt s közben-közben nyávogott is meghatóan rimánkodó hangon. Első dolga volt a rántotta utakat eltüntetni, aztán törleszkedve sürgött-forgott, tetőirányosan álló farka most egyik, majd a másik koma orra alá akadt, mindaddig, míg a gazda egy jót nem húzott villája boldog végével a derekára. Mire a macska ijedve ugrott le az asztalról, fájdalomdijul csakugyan kapott is Kákátutól egy darabka kolbászt.

Mire a komák a lábast kitörülték, akkorra az asszony megint lefeküdt, mert igen fájnak a lábai. Azt mondta a férfiaknak, hogy csak egyenek, mulassanak s majd tegyék a lábast az ablakba, a kenyeret meg a kenyérsósárba.

Egy kis pálinka még vacsora után is volt az üvegben, Kákátut azt akarta, hogy a komája öntse ki, a maga üvegébe, majd megissza reggel, de ez azt az észrevételt tévé, hogy reggelig vesztene az erejéből, hát csak jobb lesz most meginni. „Ki tudja — mondá a házigazda — még reggelig meg is halhat az ember!” Hozzá is láttak azonnal. Egy jó fél óráig biztosan eltartott az a pár porció.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

B. M. Turkeve. Kedves öcsém, mi mindig szívesen fogadjuk a kilátásba helyezett küldeményeket. Annak a nagy magyar városnak a földje hálás talaj.

Simen Elek ev. ref. lelkész urnak Vadasd. Kedves bátyám, az érdekes visszaemlékezést megkaptam. Köszönöm. Ha majd (mostanában) a székelőföldre megyek, akkor a vadasdi atyafiakhoz is beköszöntök. Mindenjót kívánok.

160 négyszögöles házhelyek

a Csapó utcza végén igen olcsón részletfizetésre kaphatók. Felvilágosítás nyerhető: Fejér Ferencz ügyvédi irodájában a városi bérházban.

Felhívás!

A közelgő **Husvétli ünnepek** alkalmából van szerencsenk különösen a saját örlésű **kiváló finom kalács** és **rétes lisztjeinket** a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani, ugyszintén az általános elösmert különféle faju kitünő **orosházi házi kenyereinket** a következő árak szerint:

I-ső rendű fehér kilója	24 fill.
I-ső „ barna „	22 „
II-od „ „ „	20 „
Rozskenyér hosszu és kerek alaku	20 „
Munkáskenyér igen jó zamatu	18 „

Kiváló tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa.

orosházi házi kenyér sütőde.

Eláruttási helyek: Simonffy-utczai bérház. Csapó-utczza 86—88. Kisczepléd utczza 9. és Piacz-utczza 79 sz.

Szöllővessző, torma és spárga eladás.

Kitünő minőségű

gyökeres szöllővesszőt, tormát, torma dugványt és naponként friss spárgát ajánl

a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezelésége.

Iroda: Debreczenben Kosuth u. 32. sz.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, douc-hesse szatén, indichvoile és minden nemű jó mosó kartonok, himzett batistok és piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna fonál vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chif-fonok, esikős jegyű havasi vásznak, Szepességi Damas! asztalneműek törülközők, ágyhuzatokra való vászon kanavásznak, zephirek, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Főtér a nagy tőzsde mellett.

2830—1903

Árverési hirdetmény.

Debreczen város tulajdonához tartozó, a nagyerdő és Monostor között fekvő 33 hold 10 □ öl Aszalós féle szántóföld 1903 évi október 1-től számított hat évre;

a cs. és kir. lovassági laktanya szomszédságában levő Bikfalvi féle 2 holdnyi majorsági föld pedig 1903 szeptember, 1-től számított három évre hasznobérbe adatnak.

A Dégenfeld-téri óvodának 5 hold 850 □ öl területű ondódi szántóföldje;

továbbá a Kovács laktanyának 16 holdnyi ondódi szántóföldje pedig örökáron eladatik.

Ugy a bérbe, adás mint az eladás Debreczen sz. kir. város székházának közgyűlési termében **1903 évi április hó 14 napjának délelőtti 9 órakor** megkezdendő nyilvános árverésen fog megejtetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák tartalma alatt a városi számvevői hivatalnál tekinthetők meg.

Ezen árveréshez a venni, illetőleg hasznobérelni kívánók ez uton is meghivatnak.

Debreczen 1903, márczius 12.

Városi Tanács.

